

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Bronfenbrenner tarafından 1970'li yıllarda temelleri atılan ekolojik yaklaşım, bir meyvenin olgunlaşmasına benzer şekilde, çocuğun toplumun gerçek bir üyesi olması için geçen sürece odaklanmaktadır. Öncelikle mikrosistem, mezosistem, ekzosistem ve makrosistem, kronosistem olmak üzere beş alt sistemde ele alınan ekolojik yaklaşım,

Teorik olarak eğitim sisteminin, dolayısı ile ekolojik yaklaşım modelinin merkezinde çocuğun yer aldığı düşünüldüğünde, çocuğun günlük hayatında karşılıklı etkileşim içerisinde olduğu kişiler modelin ilk katmanını, yani mikrosistemi oluşturur. Bireyin gelişimi üzerinde en büyük etkiye sahip olan bu katman, en temelde aileyi, öğretmenleri ve arkadaş gruplarını kapsamaktadır. Mezosistem olarak adlandırılan ikinci katman, çocuğun ilişki içerisinde bulunduğu iki veya daha fazla mikrosistem ögesinin arasındaki etkileşimi içermektedir. Aile ve arkadaş grupları, aile ve okul yönetimi, aile ve öğretmenler, öğretmenler ve okul yönetimi arasındaki etkileşimler bu katmanda yer alabilir. Üçüncü katman, ekzosistem, çocuğun doğrudan içinde bulunmadığı, ama gelişimini dolaylı olarak etkileyen etkileşimler bütünüdür kapsamaktadır. Yerel yönetimlerin, il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin, okul-aile birliklerinin aldıkları ve uyguladıkları kararlar, anne-babanın işyerindeki ilişkileri modelin bu katmanında yer alabilir. Makrosistem olarak ifade edilen en dıştaki katman ise toplumdaki kültürel değerleri, inanç sistemlerini, yaşam tarzlarını, sosyal ve ekonomik durumlarını kapsamaktadır. Bu katmandaki bileşenler çocuğun gelişiminde doğrudan bir etkide bulunmakla birlikte, çocuğun içinde yaşadığı toplumsal ve ekonomik çevreyi belirlemekte ve dolaylı bir etki oluşturmaktadır. Zaman içinde değişen sosyo-tarihsel, sosyo-kültürel ve çevresel koşulların bireyin yaşamındaki geçişlere yansımaları ve deneyimlerini etkilemesi ise kronosistem olarak ele alınmıştır. Örneğin, anne-babanın boşanmasının çocuklar üzerindeki etkisi ilk yılda en fazladır ve giderek azalır. Diğer bir örnek olarak da, 20-30 yıl öncesine göre daha çok kadının iş hayatında yer alması ve çiftlerin boşanmasının daha normal karşılanması verilebilir.

Bundan dolayı;

- I. Anne - baba kaygısının çocuğun psikolojik yapısına etkisi - Mikrosistem

- II. Büyükşehir belediyesinin yaptırdığı kütüphanenin öğrencilerin akademik gelişimine etkisi - Egzosistem
- III. Yirmi - otuz yıl öncesine göre daha çok kadının iş hayatında yer alması ve çiftlerin boşanmasının daha normal karşılanması - Kronosistem içerisinde yer alır.

CEVAP D

2. Nörotransmitter maddeler kimyasal sinir ileticileridir. Bunlardan;

Asetilkolin: Öğrenme ve belleğe etkisi

Serotonin: Mutluluk üzerine etkisi

Adrenalin, Nöradrenalin: Heyecan ve savaş kaç tepkisi

Gaba: Stres mesajlarını önleme etkisi

Glutamat: Temel beyin yakıtı olarak bilinir. Öğrenme ve belleğe olumlu etkisi vardır.

CEVAP C

3. Stadyum içinde ve çevresindeki sözlü ve fiziksel şiddet pratikleri, farklı şehirlere deplasmana giderken mola yerlerinde birbiriyle toplu kavgaya girişme, polisle kavga etme, stadyumda veya dışarıda kamu malına zarar verme vb. olaylar başlıca örnekleri teşkil ettiği gibi "Bireylik yitimi", "Kimliksizleşme" ve grup davranışına dair örnekleri stadyum dışındaki olaylarla da çoğaltmak mümkündür. Takımın Avrupa'daki önemli bir başarısı, önemli bir rakibi yenmesi ve şampiyonluk sonrası sokaklarda görülen kutlamalarda bir futbol taraftarının kutlamalara abartılı biçimde korna çalarak eşlik etmesi, kamusal alanda bağırarak küfürlü konuşması, balkona çıkıp silahla ateş etmesi vb. pratikler. Yüzlerce hatta binlerce kişi içinde bireylerin bu yönde bir uyma davranışı göstermesi, ilgili süre zarfında topluluk içindeki bireylere özgü özelliklerden ziyade grup davranışının ortaya çıktığına işaret eder. Kitleden güç alan bir taraftar kişinin bu düzeydeki anomik, şiddet ve sapma davranışlarını kitlenin dışında bir birey durumundayken yapmakta sakıncalı ve ahlak dışı bulabileceği de akla gelen bir husustur.

CEVAP A

4. Gruplararası Çatışma ve İşbirliği, Hırsızlar Mağarası Deneyi (Robbers Cave Experiment) (Sherif, 1961). Üç temel aşama

1. Gruplar nasıl oluşur?
2. Çatışma nasıl ortaya çıkar?
3. Sürtüşmeler nasıl ortadan kaldırılır?

Sonuç: Bireyler, ortak amaçlar doğrultusunda birbirleriyle etkileşimde bulduklarında, zamanla belirli hiyerarşik statüler ve birçok normu olan bir grup yapısı ortaya çıkar. Bu normlar, üyelerin ilgili nesne ve kişilere karşı sosyal tutumlarına bir temel oluşturur.

- İki ya da daha fazla grup, rekabete dayalı ve karşılıklı engellenme içeren durumlarda birbirleriyle işlevsel bir temasta buldukları zaman, birbirlerine karşı olumsuz tutumlar ve kalıpyargılar geliştirirler.
- Aralarında gerginlik olan gruplar herkesin çok arzuladığı ancak tek bir grubun enerji ve kaynaklarıyla ulaşılamayacak üst amaçlara yönelik olarak birbirleriyle etkileşimde buldukları zaman, işbirliğinde bulunurlar. Üst amaçların bulunduğu bir dizi etkinlik sırasında gruplar arası çatışmalar ve olumsuz kalıpyargılar belirgin şekilde azalır.

CEVAP: A

5. Ergen Benmerkezciliği kendi içerisinde 3'e ayrılmaktadır. Bunlar kişisel efsane, omnipotent düşünce ve hayali seyircidir.

Omnipotent Düşünce; Bana bir şey olmaz düşüncesi ile riskli davranışlar almaktır.

Hayali Seyirci; Ergenin sürekli başkaları tarafından takip edildiğini düşünmesidir

Kişisel Efsane; Bireyin, kendi duygularının ve düşüncelerinin yeryüzünde ilk defa yaşandığını düşünmesidir.

CEVAP: A

6. Döngüsel Tepkiler Belli davranışların sürekli tekrarlanmasıdır. Bir bakıma özümleme çabasıdır. Duyu motor dönemde görülür. 3 türlü döngüsellik bulunmaktadır.

Birinci Döngüsel Tepkiler (0-6 Ay): Tamamen bedene dönük tekrar hareketleri vardır. Ses bulaşması, sürekli parmağını emmesi, bulduğu bir şeyi ağzına götürmesi vb.

İkinci Döngüsel Tepkiler (6-12 Ay): Dışa dönük tekrarlar mevcuttur. Elindeki kaşığı devamlı masaya vurma, çıkan sestən hoşlanıp davranışını tekrar etme vb.

Üçüncü Döngüsel Tepkiler (12 Ay ve Üzeri): Hoşuna giden bir lafı ya da bir şarkıyı sürekli tekrar etmesi gibi döngüsel tepkilerden oluşur.

CEVAP D

7. Uyarıcı genellemesi: Koşullu uyarıcıya (22 sayısı) karşı gösterilen tepkinin (kötü şey olacağını hissetme), koşullu uyarıcıya benzeyen diğer uyarıcılara da gösterilmesidir.

Benzer birçok uyarıcıya karşı aynı (benzer) tepkinin gösterilmesidir (tepki tektir, uyarıcı çoktur).

CEVAP E

8. Evde isteklerini ağlayarak yaptıran Yağız, aynı dönütü okulda görememiştir. Bu durum davranışta kontrast kavramıyla açıklanır. Aynı davranış iki farklı ortamda sergilenip birinde pekişiyor, diğerinde pekişmiyorsa davranış pekiştirilmeyen ortamda azalarak yok olurken, pekiştirildiği ortamda davranışın sıklığında ve süresinde artış meydana gelir.

CEVAP E

9. Öğrencilerin yaptığı sunuma göre;

Ayşe: Zekayı; soyut, mekanik ve sosyal zekâ olarak üç temel zihin gücü çerçevesinde değerlendirmiştir.-Thorndike

Ahmet: Zekanın; içerik, ürün ve işlemden oluşan üç boyutu olduğunu savunmuştur.-Küp kuramı, Guilford

İsmail: Zekanın birbiriyle etkileşerek işleyen yaratıcı, analitik ve pratik olarak üzere üç alandan oluştuğunu ileri sürmektedir. -Triarşik zekâ kuramı Sternberg

Zeynep: Farklı zekâ türlerinin varlığına dikkat çekmekte ve her insanın kendine özgü bir zekâ profiline sahip olduğu görüşünü savunmaktadır. -Gardner'ın yaklaşımını savunmuştur.

CEVAP D

10. Sullivan'a göre insan yaşantıları, gerilimler ve gerilimlerin azaltılması için gerçekleştirilen enerji dönüşümlerinden oluşur. Sullivan (1953) bu gerilim ve enerji dönüşümlerinin üç farklı biçimde ortaya çıktığını belirtmiştir: prototaksik, parataksik ve sintaksik.

Parataksik Yaşantı: Parataksik yaşantılar mantık dışıdır ve genellikle kişinin tesadüfen aynı anda gerçekleşen, ancak aralarında mantıksal bir ilişki bulunmayan iki olay arasında bir neden-sonuç ilişkisi kurduğunda ortaya çıkar. Parataksik kavramlar, prototaksik deneyimlerden daha net bir şekilde ayırt edilir fakat anlamları kişiye özgüdür. Bu yüzden diğer insanlara aynen ifade edilmesi mümkün değildir. Bebek büyüdükçe parataksik yaşantılar kazanmaya başlar. Bu yaşantıların özelliği öznel "otistik" sembollerin (kişiye özel, dışa iletilemeyen) kullanılmasıdır.

Parataksik yaşantılar mantık dışıdır ve nedensellik ile ilgili kavrama yeteneğinden yoksundur. Örneğin merdiven altından geçmenin uğursuzluk sayılması, veya bir psikotiğin açık havada yağmuru düşünmesi ve daha sonra yağın yağmurun bu derin düşünceler tarafından gerçekleştirildiğine inanması. Parataksik yaşantı modu yetişkinlikte de önemli ölçüde varlığını sürdürür.

Bundan dolayı A, C, D, E seçenekleri doğrudur. B seçeneği yanlıştır. Yeni doğmuş bebeğin çevreyi anlama ile ilgili kullandığı tek yol, ilkel prototaksik yaşantıdır

CEVAP B

11. Freud'un sisteminde bireysel bilinçaltı bütün ruhsal olayları açıklamaya yetiyordu. Oysa Jung'a göre (Analitik yaklaşım) asıl önemli olan bireysel bilinçaltı değil, ortak bilinçdışıdır. Bütün insanlıkta ortak bulunduğu inandığı bu bilinçdışı, soyaçekim ile atalardan gelen ve bütün geçmişi kapsayan izlenimleri içermektedir ve düşler, masallar, dinî coşkular gibi vesilelerle açığa vurulur. İnsanlığın geçmiş bütün tarihini kapsayan mitoslar ve masalların ortak temeli ortak bilinçdışının içeriğini oluşturan arketipler(ilkörnekler)dir. Arketipler bilincin ortaya çıkmasından önce var olan kavrayış biçimleridir ve sezginin doğuştan gelme koşullarıdır. İçgüdülerin kendine özgü belirli bir hayat sürmeye zorlamaları gibi arketipler de sezgi ve kavrayışı insana özgü biçimlere zorlarlar. Ortak bilinçdışı kişisel bilinçdışının daha da derinde olan yönüdür. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi kalıtsal bir nitelik taşır ve bireye atalarından aktarılırlar. Gizil imgeler topluluğundan oluşurlar. Bu imgeler vaktiyle atalarının geliştirmiş olduğu tepkilere benzerlik göstermesine sebep olan eğilimler ve gizil güçlerdir. Örneğin, bir insanın yılan korkması için yılan görmesi gerekmez. Yilandan korkma eğilimi atalarımızın kuşaklar boyu deneyimlerinin bir sonucu olarak bireye aktarılır ve davranışları dolaylı olarak etkiler. Çünkü içine doğduğu dünyanın genel bir imgesi, doğduğu anda insanın içinde vardır. Birey dış dünyadaki imgelerin karşılığı olan nesnelere tanındıkça, bu imgeler bilinçli gerçeğe dönüşürler.

CEVAP C

12. Feminist terapinin 6 temel bileşeni vardır: a) Terapötik değişim ve feminist politik felsefe arasındaki ilişkilerin anlaşılması b) Ana akım psikoteraplere yerleşik patriarkal sistemin cinsiyet, güç ve otorite kavramlarıyla analizi ve eleştirisi c) Feminist bakış açısı ve terapinin anlamsal tartışmasının, sosyal ve bağlamsal bir fenomen olarak ele alınması d) Terapi sürecinde ortaya çıkan büyüme, gelişim, stres, tanı, sınır ve ilişki kavramlarının feminist politik felsefe üzerine temellenmesi e) Feminist sosyal değişimin etik pratiklerle ilişkilendirilmesi f) Çok kültürlülük ve farklılık içeren bilginin ve disiplinlerin teori içinde yer alması. Bu terapi daha kültüre duyarlılık, çok kültürlülük, cinsiyet ayrımcılığı, sosyal ve toplumsal konular üzerine çalışmalar yapmış ve alanda kendinden söz ettiren bir çok kişinin katkılarıyla oluşturulmuştur. Bunlar arasında Jean Baker Miller, Carolyn Zerbe Enns, Oliva M. Espin ve Laura S. Brown gibi isimler yer alır.

CEVAP E

13. Soruda bahsedilen aşama, danışanla ilişki kurmadır. Psikolojik danışman danışanına yakınlık göstererek (-rapport kurma) güven ortamı oluşturmaya ve kaynaşmaya çalışmaktadır.

CEVAP A

14. Transaksiyonel Analiz-Benlik (Ego) Durumları: Ego durumları, TA'nın temelini oluşturur. Eric Berne'ye göre kişilik; Ebeveyn, Yetişkin ve Çocuk olmak üzere üç ayrı ego durumundan oluşmaktadır.

1) Ebeveyn ego durumu: Bireyin yaşamında karşılaştığı ebeveynden öğrendiği duygu, düşünce ve davranış örüntüleri takımıdır. Ebeveyn ego durumu 2 şekilde gözlenebilir.

Eleştirel ebeveyn: Eleştirici ebeveyn toplumsal kuralları korumaya, bunlara uymayanları eleştirmeye yöneliktir. Eleştirici ebeveyn inatçı, ilkeli, cezalandırıcı ve görev yükleyicidir.

Koruyucu ebeveyn: Toplumsal değerleri temel alır ve bu değerlerin dışına çıkıldığında zarar göreceğini düşünür. Koruyucu ebeveyn ilgili, bağışlayıcı, destekleyici, şefkatli, koruyucudur.

2) Yetişkin ego durumu: Kişinin "mantıklı" ve "sağduyulu" yanı olarak tanımlanmıştır. Duygusal veya yargılayıcı değildir. Yetişkin ego durumunun en önemli özelliği "şimdi ve burada" ki gerçeği göz önüne alarak, verilere dayalı hareket eden ve gerçekleri objektif olarak değerlendiren ego durumudur.

3) Çocuk ego durumu: Geliştirilen ilk ego durumudur. Kişinin çocukluğuna (0-7 yaş) ait izleri de içeren duygu, düşünce ve davranış örüntüleri takımıdır. Çocuk ego durumu iki şekilde gözlenmektedir:

Doğal Çocuk: Kişiliğin eğitilmemiş yanıdır. Kişinin fiziksel ihtiyaçlarını götürir, spontandır.

Uygulu Çocuk: Uygulu çocuk, doğal çocuğun eğitilmesiyle ortaya çıkar. Az eğitilenler "asi çocuk" olup kanun ve kurallara karşı çıkar. Çok eğitilenler "uslu çocuk" olup kanun ve kurallara uyum sağlar.

Tamamlayıcı Transaksiyonlar: İletişimde bulunan iki kimsenin yalnızca bir ego durumunu kullandığı ve beklediği ego durumundan tepki aldığı iletişim biçimidir.

Soruda Gül'ün, kardeşine ders çalışması yönünde verdiği tepki, yetişkin ego durumundan, çocuk ego arasındaki iletişim, Transaksiyonel Analizin konusudur.

CEVAP C

15. Akılcı Duygusal Davranışçı Terapide

A: Harekete geçiren olayı temsil eder. B: Bireyin herhangi bir duruma ilişkin sahip olduğu inançtır. C: Bireyin inanca ilişkin sahip olduğu duygusal tepkidir.

I. Çocuğunuzun hergün liseye geçiş sınavıyla ilgili hazırlık yapmasını istediniz fakat sürekli bilgisayarda oyunlar oynadı ve sizi dinlemedi.-OLAY

II. Çocuğunuz sizi dinlemediği için söylenmeye başladınız. Eğer ders çalışmazsa bilgisayar alıp bir daha vermeyeceğinizi söylediniz.-İNANCA İLİŞKİN TEPKİ

III. Bu durum sizi gerçekten sinirlendirdi ve otoritenizin sarsıldığını hissettiniz. İyi bir anne olmadığınızı ve düşündünüz.-İNANÇ olarak ifade edilir.

CEVAP B

16. Bilişsel yaklaşıma göre birçok olumsuz düşünce köklerini geçmişteki deneyimlere bağlı olarak ortaya koyar. Bu anlamda şemalar, bireyin zihnindeki dünyaya ve kendine ilişkin sahip olduğu kalıp yargılardır.

Otomatik düşünceler, Zihnimize kontrolsüz, hızlı bir biçimde gelen düşüncelerdir. Daha açık biçimde görülen yüzeysel düşünme biçimleridir.

Dolayısıyla A,B,C,E seçeneklerinde olumsuz düşünceleri konusunda danışanlarına yardım edebilir.

D seçeneği yanlıştır,danışan,davranış ve uyum problemi yaşamaktadır. Halüsinasyon görmektedir ve bu durumda psikolojik danışmanın danışanını sevk etmesi gerekmektedir.

CEVAP D

17. **Eklektik Yaklaşım (bütüncül yaklaşım):** İhtiyaca ve sorunun niteliğine göre birçok terapi yaklaşımından faydalanan, çeşitli terapi ekollerinin anlama biçimini ve tekniklerini harmanlayarak çalışan bir yaklaşımdır.

Eklektik yaklaşımda bireyin özellikleri ve problem durumu dikkate alınarak uygulanacak psikoterapi yöntemi belirlenir. Mesela fobisi olan bir danışanda davranışçı yaklaşım, toplumsal uyum sorunları yaşayan bir danışanda kognitif yaklaşım kullanılırken, ptsb (travma sonrası stres bozukluğu) şikayeti ile gelen bir danışana emdr terapisi uygulanır. Aynı şekilde bir depresyon hastası için hipnoz, emdr, psikanaliz gibi birkaç yöntem aynı anda harmanlanarak kullanılabilir.

CEVAP D

18. **Yapılama:** Psikolojik danışmanın ilk oturumunda kullanılması gereken bir beceridir. Psikolojik danışmaya yeni gelen, psikolojik danışma hakkında pek bir şey bilmeyenlere bilgi vermek amacıyla kullanılır. Çok fazla uzun olmamalıdır. Ayrıca psikolojik danışma kurlarından bahsetmek de yapılama içerisinde yer alır. Örneğin; her hafta aynı saatte birlikte olacağız, psikolojik danışma oturumları 55 dakika olacaktır, konuların aramızda gizli kalacaktır, gönüllülük esastır.....vs.

B,C,D,E seçenekleri doğrudur.

A seçeneği yanlıştır. Psikolojik danışma/terapi sürecinin ne olup / ne olmadığına ilişkin danışana bilgi verme becerisi (kurlar/ gizlilik). İlk oturumda kullanılmalı ancak ilerleyen oturumlarda da gerekiyorsa kısmi yapılama kullanılabilir. (gizlilik hatırlatılabilir-süreç etkisiz ise duygular ön plana çıkarılabilir)

CEVAP A

19. **Duyguların Yansıtılması:** Danışanın duygularının açığa kavuşturulmasına ilişkindir. Bu beceri danışanın duygularını belirginleştirmeye, psikolojik danışmanın duygularını doğru algılayıp algılamadığını denetlemeye yarar. **Örnek:** Danışan(Ağlamaklı): Üzerimde o denli sorumluluk var ki zaman zaman çocuklarımı bile istemiyorum. Onlara ihtiyaçları olan şeyleri veremiyorum. Ancak onlar olmadan yaşayamam. Danışman: Üzerindeki baskılardan boşluğunu hissediyorsun ve çocuklarına iyi annelik yapamıyorsun. Danışan: Kendimi önemsiz hissediyorum. Sanki karıma sağlamam gereken tek şey maddi destek. O, o denli yeterli ki sanki bana ihtiyacı yok gibi Danışman: Bir eş olarak kendini yetersiz hissediyorsun. Sanki sadece maddi olarak bir şeyler vermen gerekir.

İçeriğin Yansıtılması: Danışanın söylediklerinin içerik bakımından açıklığa kavuşturulmasıdır. İçeriğin yansıtılması, danışanın düşüncelerinin psikolojik danışmanca doğru anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etmeye, fikirlerin daha belirgin bir şekilde ifade edilerek kristalleşmesine, Psikolojik danışmanın danışanın düşüncelerini anlamaya çalıştığını iletmeye yarar. **Örnek:** Danışan: Öğretmen iyi hazırlanıyor, tartışma ortamı sağlıyor, öğrencilerine ders dışında da yardım ediyor. Danışman: Yeterli biri Danışan: Kasabada otumak.....Burada hiçbir şey yapılmıyor. Danışman: Özgür değilsin Danışan: Okul rezil, ulaşım kötü, kaloriferler yanmıyor. Danışman: Kötü bir okula düştün

Soruda terapötik beceri dediği için;

Danışman: Arkadaşlarıyla geçinebilmek için çok çaba sarf ediyorsun. -İçerik Yansıtma

Danışman: Sorumlulukların fazla olduğu için bunalmış hissediyorsun. -Duygu yansıtma kullanmıştır.

CEVAP C

20. Soruda belirtilen,"Edebiyat öğretmeni Ayten Hanım,- bir gece önce evde ezberlediği halde, derste tahtaya yazdığı şiirin devamını hatırlayamaması sonucunda," Şiirin devamını hatırlayamadım. Teneffüste bir daha bakarım." demesi saydamlığa uygun bir örnektir. Saydamlık, bireyin görüş ve düşüncelerini karşı tarafa açık sözlü (kırmadan,incitmeden) bir şekilde iletmesidir.

CEVAP A

21. Ego Geliştirici Dil, karşımızdaki insana ilişkin bir özelliği anlatırken onun egosunu aşağılayacak ifadeler yerine aynı durumun onu rahatsız etmeyecek ifadeler kullanılarak aktarılmasıdır. Örneğin; öğretmenin öğrenciyeye "sen tembelsin" demesi yerine "bu aralar biraz az çalışıyorsun" demesi. Seçenekleri irdelediğimizde; A,B,C,D seçeneklerinde iletişim engeli vardır.

E seçeneğinde belirtilen "Dikkatini toplama konusunda güçlüğün var." ifadesi Ego geliştirici dile örnektir.

CEVAP E

22. Metafor, üstü kapalı olarak benzerlik kurmayı içeren bir söz sanatıdır; bir şeyin başka bir şey üzerinden ifade edilmesidir.

Metaforları kullanma yolları aşağıdaki gibidir:

- Bireyin kendi metaforunu incelemek
- Bireyin kendi metaforunu genişletmek
- Belli bir olayı ya da durumu açıklamak için yeni bir metafor üretmek
- Bir hikâye anlatırken metafor kullanmak

Örneğin; bir danışan, "Önümde çok taşlı bir yol var." diyebilir. Danışan, ileride olacıklara dair tahminlerini ifade ederken "taşlı yol" metaforunu kullanınca, psikolojik danışman danışandan kullandığı metaforu daha detaylı açıklamasını isteyebilir. Örneğin; psikolojik danışman, "Bu taşlı yoldan biraz daha bahsedebilir misin?", "Neye benziyor?" veya "Bu taşlı yolu bana tarif edebilir misin?" diye sorular sorabilir.

CEVAP A

23. **Konuşmaya Açık Davet:** Bu beceri, danışanın kendisini daha iyi anlatabilmesi amacıyla açık uçlu sorular sorma becerisidir. Açık uçlu sorular, danışanın kaygıları, duyguları, düşünceleri etrafında odaklaşır ve danışanın sorunlarının açığa kavuşmasını sağlar. Açık uçlu sorular, yani konuşmaya açık davet;

- Görüşmenin başlamasına yardımcı olur
- Danışanın belli bir noktada odaklaşmasını sağlar
- Danışanın dikkatini belli bir noktada odaklaştırmasını sağlar
- Psikolojik danışmanın, danışanın sözcüklerini daha iyi anlaması için belirli davranış örneklerinin ortaya çıkmasını sağlar
- Danışanın dikkatini düşünceleri üzerinde odaklaştırmasını sağlar

Cüneyt Bey'in, öğrencinin söze başlayamaması üzerine "İstersen şuan ne düşündüğünü bana söyleyebilirsin" demesi kapı aralayıcılara örnektir.

CEVAP E

24. **Kendini açma:** Danışanın kendini yalnız hissetmemesi, iç gözü kazanması amacıyla, psikolojik danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımda bulunmasına kendini açma denir.

Psikolojik danışmanın, öğrencisine "Açıkçası bu sene çok iyi çalışmadığını ve bu nedenle hayalindeki liseye yerleşmenin zor olduğunu düşünüyorum, senin yaşlarında bende çok başarılı değildim, son aşamalarda iyi çalışıp Anadolu lisesini kazanmıştım" demesine kendini açma denir.

CEVAP B

25. Sanrı Türleri

Erotomani: Başka birinin kendisini aşırı sevdiği sanrı-sıdır.

Alınma (Referans) sanrısı: Bireyin çevresinde-ki, nesnelere, insanların bir şekilde kendisi ile özel bağlantılar kurduğuna inanmasıdır. Radyodaki bazı haberlerin kendisine mesajlar gönderdiği, gazetede-ki bazı haberlerin kendisine gizlice MİT'ten buluşma teklif ettiğine inanması bu duruma örnek verilebilir.

Büyüklik (Grandiyöz) türü: Bireyin büyük ancak anlaşılabilir bir yeteneği ya da görüşü olduğuna ya da önemli bir buluş yaptığına inanmasıdır.

Küçüklük (Mikromanik) tür: Bireyin kendinin ve yeteneklerinin olduğundan daha az, daha değersiz, işe yaramaz olduğuna inanmasıdır.

Etkileme sanrısı: Bireyin özel güçleri ve düşünceleriyle başkalarının davranışlarını etkilediğine inanmasıdır.

Nihilistik (Yok olma) türü: Bireyin organlarıyla, kendisiyle ilgili yok olma inanışlarını kapsar. Örneğin, damarlarında kan yoktur, kalbi yoktur, kendisi yok, hatta yaşamıyordur.

Kıskançlık türü: Birey eşinin ya da sevgilisinin kendisini aldattığını düşünür.

Kötülük görme (perseküsyon) türü: Bireyin güç duruma sokulmak için kendisine bir takım tasarımlar yapıldığı, aldatıldığı, gözetlendiği, izlendiği, zehirlendiği ya da kendisine ilaç verildiği, amaçlı olarak kötülendiği, usandırıldığı, bezdirildiği ya da uzun erimli amaçlarından alıkonulduğu inancını taşır.

Bedensel (Somatik) tür: Bireyin bedensel işlevleri ya da duyumları ile ilgili korkuları vardır.

Kemal Bey, eşinin vefatının ardından yavaş yavaş kendisinin de yok olacağını düşündüğü için, nihilist sanrısı yaşamaktadır.

CEVAP E

26. İntihara Neden olan bazı faktörler;

- Acı (düzelemeyecek fiziksel bir acı)
- Ruhsal gerilim (bir ölünün ardından yaşanan acı)
- Suç (vicdan azabı ya da yargısal cezadan kaçmak)
- Ruh hastalığı (depresyon, şizofreni, travma)
- Madde kullanımı
- Finansal kayıplar (kumar bağımlılığı, işten kovulmak, iflas etmek)
- Çözümlemeyen konular (karşılıksız aşk, aşk acısı, cinsel sorunlar)

İntihar girişimleri ile başta depresyon ve alkol madde bağımlılığı olmak üzere çeşitli ruhsal hastalıklar, olumsuz aile içi etkileşimler, toplumsal dayanışma azlığı, ekonomik sorunlar, göç gibi sosyoekonomik etmenler ilişkili bulunmaktadır.

Bu nedenle A,B,C,E seçenekleri doğrudur.

D seçeneği yanlıştır. Sosyoekonomik düzeyi düşük özellikle ekonomik problemler yaşayan bireylerde bu vakalar daha sık görülmektedir.

CEVAP D

27. Otizm belirtileri ;

- Göz teması ya yoktur yada kısıtlıdır.
- Adı ile seslenince tepki vermezler.
- Aşırı hareketli veya hareketsiz olabilirler.
- Çevreleri ile ilgilenmezler.
- Sarılma ve öpme gibi fiziksel temastan hoşlanmazlar.
- Konuşmada gecikme vardır.
- İnsanlarla iletişim yerine cansız varlıklarla ilgilenirler.

Deniz bebek otizmin belirtilerini taşımaktadır.

CEVAP A

28. Pika: En az 1 ay süreyle, sürekli olarak, besleyici değeri olmayan, kültürcce onaylanmayan, besin olmayan maddeleri (toprak, cam, sabun, kalem, silgi) yeme bozukluğudur. Besleyici değeri olmayan, besin olmayan maddeleri yeme tutumu, kişinin gelişimsel düzeyi ile uyumlu değildir.

Bulimiya Nervoz: Psikolojik kökenli bir bozukluktur. Bulimiya nervoz "Bir öküzü yiyebilecek kadar büyük bir açlık" veya "bir öküz kadar yiyebilmek" anlamına gelen patolojik bir iştahı tarifler. Aşırı yeme alışkanlığı ile kendini belli eder.

Ruminasyon bozukluğu, çoğunlukla 3-12 aylık çocuklarda görülen bir yeme bozukluğudur. Zaman zaman 1 yaşın üzerindeki çocuklarda da görülebilir. Erkek çocuklarda kız çocuklara göre 5 kat daha fazla rastlanır. Ruminasyon bozukluğu, çocuğun yemeğini yedikten sonra, yediklerini ağızına tekrar getirerek geniş getirme hastalığıdır.

Geviş getirme, kısmen sindirilmiş veya sindirilmemiş gıdaların ağıza tekrar getirilerek çiğnenmesi ve yeniden yutulmasıdır. Çocuk bu davranışı 1 aydan uzun süredir devam ettiriyorsa, çocukta rumitasyon bozukluğu var denilebilir.

Anoreksiya Nervoz: Psikolojik kökenli bir bozukluktur. Anoreksiya nervozanın özünde zayıflık için aşırı çaba harcama yer alır. Olumsuz beden algısı önemli rol oynar. Halk arasında "sıfır beden manken hastalığı" olarak bilinir. Soruda Selin Hanım'ın kilo almaktan korktuğu için böyle bir durum ortaya çıktığı söylenebilir.

Soruda Selin anoreksiya nervozaya durumu yaşamaktadır. Çünkü Selin, kilolu olmamasına rağmen şişmanlamaktan yoğun korku yaşamaktadır.

CEVAP C

29. Kendine yabancılaşma (depersonalizasyon): Kişinin düşünceleri, duygulan, duyumları, vücudu ya da eylemleriyle ilgili olarak gerçekdışılık, kendinden kopma ya da dışarıdan bir gözlemciymiş gibi olduğu yaşantılar (örn. algısal değişiklikler, zaman algısında çarpıklık, kendiliğin gerçekdışılığı ya da yokluğu, duygusal ve/ya da bedensel uyuşma).

Gerçekdışılık (derealizasyon): Çevredekilerle ilgili olarak gerçekdışılık ya da kopukluk yaşantılar (örn. insanlar ya da nesnelere gerçekdışı, düşsel, sisli, cansız ya da görsel acıdan çarpık olarak algılama)

Soruda bahsedilen durum depersonalizasyondur. Depersonalizasyon yaşayan kişiler bu hissi genellikle kendilerini dışarıdan bir gözle izlemeye ya da bir rüyayın içinde yaşamaya benzetirler. Kişi kendisini bedeninin dışında hisseder ve hem dış hem de iç dünyasını sanki kendisine değil, başka bir insana aitmiş gibi izlemeye başlar.

CEVAP D

30. Konversiyon (Dönüştürme) Bozukluğu: Kişinin duyu durum problemlerini kendisine dahi ifade etmemesi neticesinde gelişen fiziksel semptomlardır. Konversiyon Bozukluğu organik bir neden olmaksızın genellikle hareket ve duyu organlarında ortaya çıkan işlev yitimi, azalması ya da çoğalması olarak da tanımlanabilir.

Konversiyonlar aşağıdaki biçimlerde ortaya çıkabilir:

- Güçsüzlük ya da inme (paralizi) ile giden
- Olağan dışı devinim ile giden (örn. Tremor, distoni, geveleyerek konuşma)
- Yutma belirtileri ile giden
- Konuşma belirtileri ile giden (örn. disfoni, sözü geveleyerek konuşma)
- Ataklarla ya da katılmalarla giden
- Anestezi ya da duyu yitimi ile giden
- Özel duyu belirti ile giden (örn. Görme, koku alma ya da duyma bozukluğu)
- Karma belirtilerle giden

Nezahat Hanım'ın yaşadığı ses kaybı, stres faktörleri neticesiyle konversiyon bozukluğudur.

CEVAP E

31. Sınır(Borderline) Kişilik Bozukluğu: Bu bozukluğa sahip kişiler, kişiler arası ilişkilerde ve duygu durumlarında tepkisel ve dengesiz davranış örüntüleri sergiler. Sınırdaki kişilik özelliklerine sahip insanların duygu durumları sürekli bir dengesizlik arz eder. Bir duygudan diğer duyguya hızlı ve şiddetli bir geçiş olur. Bu vakaların eski duygularına dönüşleri ise oldukça geç gerçekleşir. Yüksek düzeyde dengesiz benlik imgesine sahiptirler. Bu kişiler açısından ilişkiler daima fırtınalıdır. İlişkileri yoğunlukla tutarsızlıkların egemen olduğu bir şekilde cereyan eder. Diğer bir özelliği tepkiselliklerdir. Çevresinde ki olay ya da insanlara sonuçlarını düşünmeden tepki verme eğilimleri vardır. Duygulanımlarında ki sürekli dalgalanmalar manipülatif intihar söylemini de beraberinde doğurur.

Ahmet'in tutarsız davranması, çabuk öfkelenmesi ve terk edilmekten kaygılanması ile Borderline kişilik bozukluğu belirtileri göstermektedir.

CEVAP C

32. Neşe Hanım'ın kızı Pelin'in durumuyla ilgili Rehberlik ve Araştırma merkezine yönlendirmesi gerekmektedir. Çünkü kızının matematik konusunda güçlükle yaşama durumu vardır. Bu konuda eğitimsel tanılama yapılması gerekmektedir.

CEVAP A

33. Öğrenme etkinliklerinden ne oranda faydalandıklarını tespit edebilmek yetenek testleri ile ilgili değil başarı testleri ile ilgilidir.

CEVAP E

34. Özellik kayıt Çizelgeleri; Öğrencilerin çeşitli alanlardaki (liderlik, yaratıcılık, üstün yetenek, resim, özel eğitime muhtaç durumu) özelliklerinin gözlenerek bu özelliklerden hangilerinin öğrencide var olup olmadığını belirlemeye yarayan araçlardır. Bu teknikte yalnızca bir özelliğin bireyde olup olmadığı gözlenir ve kaydedilir. Kaydettikten sonra değerlendirme yapılarak, gözlenen niteliğin bireyde olup olmadığına dair bir yorum düşünceler kısmında yapılabilir.

Özellik kayıt çizelgesi ile gözlem listeleri farklı şeylerdir. Özellik kayıt çizelgelerinde tek bir alana (özellığe) ait davranışlar gözlemlenirken, Gözlem listelerinde birçok alana (özellığe) ait olabilecek davranışlar gözlemlenmektedir.

CEVAP C

35. ZAMAN CETVELİ (ÇİZELGESİ);

Bu teknik, öğrencinin zamanı daha iyi kullanabilmesi için günün saatlerini gösteren bir sayfaya, öğrencinin sabahdan akşam yatıncaya kadar yaptığı faaliyetleri, çeşidi ve süresi ile kaydetmesidir. Bu teknikle bireyin gün boyunca zamanını nasıl değerlendirdiği, hangi aktivitelere ne kadar zaman harcadığı ve buna ilişkin duygu/düşünceleri hakkında bilgiler elde edilir. Zaman cetvelleri öğrenci ve öğretmen tarafından birlikte doldurulur. Öğrenci zamanı geçirme şekli ve etkili kullanıp kullanmadığına ilişkin bir değerlendirme yapar.

CEVAP E

36. Leiter Uluslararası Performans Ölçeği

2-18 yaş aralığındaki bireylere uygulanır. Bireysel bir testtir. Materyaller 500 adet bloktan oluşmaktadır ve bireyden istenen test modeline uygun bloklarla şekil oluşturması istenir. Test esnasında konuşmak yasaktır. İşitme engelli ve konuşma engelli bireyler için geliştirilmiştir.

CEVAP C

37. Kimdir bu? / Bil Kim?

Sosyometri tekniği gibi bu teknikte, grubun sosyal dokusu içinde üyelerin birbirlerini nasıl algıladıklarını, ilişki biçimini, kabul ve ret derecesini anlamaya yarayan bir tekniktir. Bu teknik grup içindeki bireyin kendisini nasıl algıladığı ve başkaları tarafından nasıl algılandığı hakkında ipucu veren bir tekniktir.

Bu teknikle bireyin kendini görüşü ile başkalarının onu görüşü arasındaki tutarlık (bağdaşım düzeyi) ile tutarsızlık belirlenebilir. Bireyin kendini görüşü ile başkalarının kişiyi görüşü arasındaki benzerlikler (tutarlık) dereceli olarak uyumlu oluşu, farklılıklar (tutarsızlık) ise, bireyin uyumsuz oluşu ve bireysel problem olasılıklarını düşündürür. Kimdir bu tekniğinin amacı, kendi arkadaşlarının gözüyle bireylerin temel kişilik özelliklerinin belirlenmesidir. Bu amaçla, bu teknikte, bireylere ilişkin bir dizi olumlu-olumsuz kişilik özelliği betimlenmekte ve grupta bu betimlemeye en çok uyan kişinin adının yazılması istenmektedir. Ayrıca bu teknik sorunlu ve yardıma gereksinimi olan öğrencilerin belirlenmesine de yardımcı olan bir tekniktir.

CEVAP A

38. Soruda verilen tabloya göre öğrencilerin toplam puanları,

F:4	G:5	H:6	I:10	J:5
K:9	L:3	M:7	N:3	O:8 'dir.

Bundan dolayı, A, B, C, D doğrudur. E yanlıştır. J'nin toplam puanı(5), L'nin toplam puanından (3) düşük değil yüksektir.

CEVAP E

39. Soruda verilen tabloya göre öğrencilerin toplam puanları,

F:4	G:5	H:6	I:10	J:5
K:9	L:3	M:7	N:3	O:8 'dir.

Popüler öğrenci en yüksek puana sahip öğrencidir. I:10 puana sahip olup lider öğrencidir.

CEVAP D

40. **Yaramaz Öğrenciler:** Bu tür danışanlar genellikle, ana-babaları, müdürleri, kısacası, bir otorite tarafından psikolojik danışmaya yollanır. Egemen duyguları, haksızlığa uğramışlık, kızgınlık, anlaşılma hissiyettir. **Baş etme yolları:** Danışan kim, ana - baba mı, çocuğu psikolojik danışmaya yollayan kişi mi, çocuğun kendisi mi karar vermeli, duygu yansıtılmalıdır.

Kenan'ın durumu zor üyelerden yaramaz öğrenciler kategorisine girmektedir.

CEVAP B

41. Psikolojik danışma ve psikoterapi gruplarında şimdi ve burada odağı oldukça önemlidir. Grubu başlatırken şimdi ve burada odağı, tüm grup üyelerini etkileşime katılmak için, eşit durumda olmaları için gereklidir.

Şimdi ve burada odağının olumlu yanları şöyledir;

- Üyelerin kendileriyle ilgili bilgilerini artırma ve sosyal yeterliliklerini geliştirme için gerekli koşulu oluşturur.
- Kişisel sorunlarını paylaşmadan önce emin ellerde ve güvende oldukları duygusunu geliştirmelelerini sağlar.
- Üyelerin grup içindeki etkileşim biçimlerini inceleme, günlük yaşamlarındaki kişiler arası ilişki tarzlarını öğrenmenin en iyi yollarından birisidir.
- Etkileşimlerin duygusal yoğunluğunu da artırır.

Şimdi ve burada odağının olumsuz yanları da görülebilir.

- Günlük yaşamdaki sorunlardan kaçmanın bir yolu olabilmektedir.
- Grup içi etkileşimde şimdi ve burada odağının aşırı derecede gerçekleşmesi, grubun gerçeğe yaklaşmak yerine gerçekten uzaklaşmasına yol açabilir.

(I) ve (III). öncüller doğrudur.

CEVAP D

42. İhtiyaçların belirlenmesi: Psikolojik danışmanın hizmet verdiği kurumda böyle bir hizmete ihtiyaç olup olmadığını, ihtiyaç varsa hangi yöntemde ihtiyaç olduğunu araştırması gerekir. Kurumdaki ihtiyaçların belirlenmesi için çeşitli yollar vardır:

- Psikolojik danışmanın kişisel gözlemi,
- Yapılan başvuruları değerlendirme
- Kurumda çalışan diğer personelin görüşlerini almak,
- İlgili alan yazının taranması,
- Ölçek yada anket kullanımı,
- Potansiyel grup üyelerine danışmak. Örneğin; okulda öğrencilere gruplar için potansiyel konu listeleri sunulabilir. Öğrenciler bu gruplardan hangilerine katılmak istediklerini belirtebilir.

Rehberlik ve araştırma merkezi görüşleri ihtiyaç belirleme yollarından biri değildir.

CEVAP C

43. Yalom'a göre üyelerden kaynaklı erken sonlandırma nedenleri şunlardır;

- Dışsal faktörler(dışsal stres,planlama sıkıntıları)
- Grup ayrılığı (grup üyesinin uygun grupta olmaması)
- İçtenlik sorunları
- Duygusal çöküntü (Grup üyelerinin sorunlarına karşı olumsuz tutum)
- Grup liderini paylaşamama (Grup liderinden bireysel ilgi görme isteği)
- Aynı anda devam eden bireysel psikolojik danışma ve grup süreci
- Kışkırtıcılar
- Yetersiz uyum ve gruplaşmalardan doğan karmaşalar

Erken sonlandırmanın önüne geçmek için grup liderinin yapması gerekenler aşağıdaki gibidir:

- Oturumları zamanında başlatıp bitirmesi gerekir.
- Üyelerin oturumlara devam etme konusunda duyarlı olması yönünde dikkat etmesi gerekir.
- Üyelere bireysel ve profesyonel bir tutumla yaklaşması gerekir.
- Grupla danışma sürecinde açık net, tutarlı olması gerekir.
- Grup oturumlarına belirli bir nedenden dolayı ara verilecekse üyelere önceden bildirmesi gerekmektedir.

Bundan dolayı B, C, D,E seçenekleri doğrudur. A seçeneği yanlıştır, liderden kaynaklı erken sonlandırma nedenidir.

CEVAP A

44. "Geçiş" ve "Eylem" aşamalarını birbirinden ayırmak zordur.

- Eylem aşaması uyum/bağlılığın, üretkenliğin, ve samimiyetin/yakınlığın belirgin olduğu bir aşamadır.
- Geçiş aşamasında savunmacı bir ortam söz konusu iken, eylem aşamasında kabul edici bir ortam yoğunluğunu hissettirir.
- Eylem aşamasında,grup üyeleri, eylem aşamasında yardım edilen olduğu kadar aynı zamanda yardım eden görevindedir.
- Eylem aşamasında geliş gidişler yaşanabilir,- bu aşamada egemen olan güven ve uyum bazı zamanlar bozulabilir, üyelerin korku ve kaygıları nüksedebilir, çatışmalar ortaya çıkabilir.

Bu nedenle A, B, C, D seçenekleri doğrudur. E seçeneği yanlıştır. Çünkü, dikey kendini açma, başlangıç ve geçiş evresinde olur.(o zaman ve orada odaklıdır). Sağlıklı bir kendini açma değildir. Kişi kendini tam olarak açmaz, kendi dışındaki şeylerden bahseder; geçmişle ilgili ayrıntılar, yerler, geçmiş zaman gibi sorular. Yatay kendini açma ise, istenilen ve sağlıklı bir kendini açmadır. Şimdi ve burada odaklıdır, eylem evresinde görülür.

CEVAP E

- 45. Umüt Aşılama:** Grup çalışması yaşam konusunda kötümser bakış açısına sahip ve morali bozuk bireylerle umut verir. Üyelerin grup çalışmasına olan güveni ve inancı bile tek başına iyileştirici bir güce sahiptir. Üyeler grup çalışmasına sosyal işlevselliklerini ve yaşam kalitelerini artırma, olumsuz duygularını azaltma amacıyla dâhil olurlar. Her üyenin sorunları yaşama biçimi ve sorunlarla başa çıkma becerileri birbirinden farklıdır. Diğer üyelerin benzer sorunların üstesinden başarıyla geldiğini görmek, kendi sorunuyla ilgili umut ve iyimserlik geliştirmesini sağlar. Terapötik koşulların olduğu gruplarda üyeler başarı konusunda iyimser olurlar ve grubun iyileştirici etkisine dair umut beslerler. Umüt, ait olma duygusu ve güdülenmeyi de arttırmaktadır. Lider, üyelerin amaçlarına ulaşma yolundaki her türlü gelişimi ve ilerlemeyi pekiştirdiğinde grupta umut duygusu artar ve daha olumlu bir bakış açısı gelişir.

Grupla psikolojik danışmada dördüncü oturumunda Hale Hanım, "Diğer üyelerin benzer sorunların üstesinden başarıyla geldiğini görmek, kendime karşı iyimserlik geliştirmeyi sağladı" demesi terapötik faktörlerden umüt aşılamaştır.

CEVAP D

- 46.** İletişimde, tam mesaj, çiftli mesaj ve tamamlanmamış mesaj olarak üç tür mesaj vardır.

1. Tam mesaj: Olumlu iletişim türlerinden biri olan tam mesajın eksiksiz olarak karşıdaki bireye iletilmesi için 3 temel öge söz konusudur. Algı, duygu, yollayanın istediği ya da amacıdır.

2. Tamamlanmamış mesaj: Tam mesaj öğelerinden bir ya da birkaçının eksikliğidir.

3. Çiftli mesaj: İki mesajın birbiriyle çelişmesi ya da sözel bir mesajla sözel olmayan bir mesajın çelişmesidir. İletişim açıklığı yitirildiğinde olur. Cümleler fakat, ama gibi kelimelerle bağlanır.

Bundan dolayı (I) tam, (II) tamamlanmamış, (III) çiftli mesajdır.

CEVAP C

- 47.** İlgili konusunu çalışan ilk kuramcılardan biri olan Super'a göre bireylerin meslek ilgilerini tanımanın dört temel yöntemi vardır.

Bunlar:

1. İfade Edilen İlgiler: Bireyin sözcükleriyle ifade ettiği ya da iddia ettiği ilgiler.

2. Gözlenen İlgiler: Bireyin davranışlarına ya da yaptığı faaliyetlere bakarak anlaşılabilir ilgiler.

3. Envanterle Ölçülen İlgiler: Bireyin hangi faaliyetlerden hoşlanıp hangilerinden hoşlanmadığını anlamak için geliştirilmiş bir dizi maddeden oluşan envanterlerle ölçülen ilgiler.

4. Testlerle Ölçülen İlgiler: Yetenek testlerinden elde edilen sonuçlara bakarak belirlenen ilgiler.

Halil Bey, gözlemlenen ilgilerden faydalanmıştır.

CEVAP B

- 48.** Yıldız Kuzgun'a göre karar verme durumunda kullanılan dört temel strateji bulunmaktadır.

1. Bağımsız Karar Verme Stratejisi: isteklerin doğrultusunda, kendi başına karar vermedir.

2. Mantıklı Karar Verme Stratejisi; Karar verme durumunda, bireyin, akılcı ve rasyonel düşünerek, olası seçenekler hakkında bilgi toplaması, her seçeneğin avantajlarını ve dezavantajlarını dikkate alması ve yaptığı değerlendirmelerin sonucunda, kendisine en uygun seçeneğe yönelmesidir.

3. İçtepisel Karar Verme Stratejisi: Karar verme durumunda, bireyin, olası seçenekler üzerinde yeterince düşünmeden, ani, tepkisel ve aceleci davranarak, karar verme sorununu ortadan kaldıracak bir seçeneğe yönelmesi durumuna denir.

4. Kararsızlık: Kararsız olma durumu, tereddüt; düzensizlik, istikrarsızlık.

Mete'nin kullanmış olduğu karar verme stratejisi, mantıklı karardır.

CEVAP A

49. Gottfredson'a göre, kademeli olarak en az tercih edilen mesleklerin elenmesi, daraltma süreciyle ifade edilir. Bu kurama göre, meslek seçimi daraltma süreci ile başlar. Yaşamın erken çocukluk döneminden itibaren çocuklar sosyal açıdan kabul edilmeyen meslekleri elimine etmeye başlarlar. Ahmet'in meslekleri elemesi Gottfredson'a göre daraltma süreci ile ilgilidir.

CEVAP A

50. İlgiler yaşla birlikte değişmeye başlar. Bu değişim bir süre devam eder ve sonrasında ilgilere kararlılık yakalanır. Çocukluk çağında ilgiler, yaygın ve belirsizdir. 10-12 yaşlarında ilgilere ayrışma görülmeye başlar. Ergenlik çağında ilgiler sürekli değişir, yani kararsızlık görülür. Ancak yaş ilerledikçe ilgiler daha da özelleşmektedir. Özellikle 25 yaşından sonra daha az değişmektedir. Ancak bireyler ileriki zamanlarda duruma göre farklı ilgiler de geliştirebilirler. Mesleki yönlendirme sürecinde ilgi envanterleri kullanarak öğrencilerin, ilgi repertuarları tespit edilebilir. Ve bu doğrultuda mesleki yönlendirme yapılabilir.

Bundan dolayı A, B, C, D seçenekleri doğrudur. E seçeneği yanlıştır. Yetenekler ilgilere göre daha erken (13-14 yaş) kararlılık göstermektedir.

CEVAP E

51. Holland'ın kuramında yer alan kişilik tipleri şunlardır:
- a. Gerçekçi tip:** Nesnelere, araçları ve makineleri sistematik kullanmaya önem verirler. Soyut düşünmezler, para, güç ve statüye önem verirler. Utangaç, geleneğe bağlı, pratik ve içgörüsü zayıf bireylerdir.
- b. Araştırmacı tip:** Fiziksel, sosyal olayları kontrol etmekten ve soyut kavramlardan hoşlanırlar. İknaya ve sosyal ilişkiden hoşlanmazlar. Meraklı, bağımsız, dikkatli ve analitik düşünceye sahip bireylerdir.
- c. Gelenekçi tip:** Verilerle ilgilenmek, büro işleri, hesaplama ve kayıt tutmadan hoşlanırlar. Düzenli, boyun eğgen ve hayal gücü kısıtlı bir yapıya sahiptirler.
- d. Sosyal tip:** Başkalarını bilgilendirme, eğitme ve geliştirmeye yöneliktir. Makine ve düzenli sistematik işlerden hoşlanmazlar. Başkalarına yardım ederler ve ikna kabiliyetleri yüksektir.
- e. Girişimci tip:** Ekonomik çıkar elde etmeyi, liderliği ve kişiler-arası ilişkileri tercih ederler. Bilimsel yetenekten yoksundurlar. Hırslı, enerjik ve kendini göstermeye meraklıdırlar. Satıcı ve yöneticiler bu gruba girer.

f. Sanatçı tip: Serbest faaliyetlere yönelirler, sistemli ve düzenli işlerden kaçınırlar. Karmaşık, düzensiz ve hayal güçleri zengindir.

Okul psikolojik danışmanı ile yaptığı görüşme sonrasında, açık havada, nesne ve bedensel faaliyetlerde çalışacağı bir işte başarılı olacağını anlaması onun gerçekçi bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.

CEVAP E

52. Super'ın Kadınlar İçin Kariyer Örüntüsü

1. Kararlı Ev İşleri Kariyer Örüntüsü: Kadınlar eğitimlerinin ardından kısa bir süre sonra evlenirler ve sonrasında da önemli iş tecrübeleri görülmez.

2. Geleneksel Kariyer Örüntüsü: Lise veya üniversiteden sonra işe girilir. Ama evlenince iş yaşamı bırakılarak ev işleri ile ilgilenilmeye başlanır.

3. Kararlı Çalışma Kariyer Örüntüsü: Lise veya üniversiteden sonra işe başlanır ve emekli olana kadar çalışılır.

4. Çift Yol Kariyer Örüntüsü: Kadın yaşamı boyunca ev işlerini ve çalışma rollerini kombine eder.

5. Kesintili Kariyer Örüntüsü: Kadın eğitim hayatından sonra çalışmaya başlar ancak evlendikten sonra bundan vazgeçer. Çocuklarını büyüttükten sonra kariyerine geri döner.

6. Kararlı Olmayan Kariyer Örüntüsü: İş bırakma ve işe yeniden dönme süreçlerinin tekrar tekrar yaşanmasıdır.

7. Çoklu Deneme Kariyer Örüntüsü: Kadın yaşamı boyunca birbiriyle ilişkisiz işlerde çalıştığı için hiçbir zaman yerleşme basamağına geçemez.

Nermin Hanım'ın kariyer örüntüsü kesintilidir.

CEVAP B

53. Kapsamlı psikolojik danışma ve rehberlik programı;
- Gelişimsel rehberlik modeline dayanır.
 - Uygulanan etkinlik sayısı öğretim düzeyine bağlı olarak artar
 - Uygulamalar, programda yer alan açıklamalarla sınırlıdır. C seçeneği doğrudur.
 - Bireyin tüm gelişim alanlarına yönelik hizmetlere ağırlık verir.
 - K-12 okullarına yönelik planlanmış rehberlik hizmetlerini kapsar.

CEVAP C

54. Örneklemenin Avantajları:

- Bilgiyi örneklemeden elde etmenin tüm evrenden elde etmekten daha ucuz olması,
- Bilginin örneklemeden daha çabuk toplanması,
- Örneklemeden evrene göre daha ayrıntılı verilerin elde edilmesi,
- Başka şekillerde elde edilmesi olanaklı olmayan verilerin elde edilebilmesidir.

D seçeneği yanlıştır. Örneklem, ilgili evrenden belirli kurallara uyarak seçilen ve o evreni temsil gücüne sahip, görece evrenden daha az sayıda bireyden oluşan ve üzerinde çalışma yürütülecek gruptur.

CEVAP D

55. Bağımlı iki grup (eşleştirilmiş / ilişkili örneklem) için t-testi: İki farklı grup yoktur tek grup vardır. Bu tek grubun iki farklı durum altındaki durumları araştırılır. Amaç tek grubun farklı iki koşulda elde edilen sonuçların farklı olup olmadığını araştırmaktır. Tek grup fakat iki ölçüm vardır.

İlaç pazarlama şirketinin, piyasaya sürmek istediği, Covid-19 ilacının aynı kişilere, salgına yakalanmadan ve pozitif olduklarında uygulanması durumunda, edilen sonuçların farklı olup olmadığını araştırılmak istenmesi durumunda, bağımlı iki grup (eşleştirilmiş / ilişkili örneklem) için t-testini kullanması gerekmektedir.

CEVAP E

56. Psikolojik danışma ve rehberlik programının etkili bir şekilde uygulanmasında okul psikolojik danışmanının zamanını etkin kullanması önemlidir. Bunun için zaman dağılımını rehberlik müfredatı, bireysel planlama, müdahale servisleri ve sistem desteği arasında yapmalıdır. Bu dağılımı yaparken, dağılımın dengeli olmasına ve okul düzeyine uygun olmasına dikkat etmelidir.

Zaman dağılımında psikolojik danışmanların uyması gereken iki temel kural bulunmaktadır.

Okul Psikolojik Danışmanı İçin Önerilen Zaman Dağılımı Yüzdeleri

	İlk Öğr. Bir. Kad	İlköğrt. İkinci Kad.	Lise
Rehberlik Programı	35-45	25-35	15-25
Bireysel Öğrenci Planlaması	5-10	15-25	25-35
Müdahale Hizmetleri	30-40	30-40	25-35
Sistem Desteği	10-15	10-15	10-15

1. Psikolojik danışman zamanının % 80 ini doğrudan servislere (rehberlik müfredatı-bireysel planlama-müdahale servisleri) ve % 20 sini ise dolaylı servislere (sistem desteği) ayırmalıdır.

2. Okul düzeyine göre program etkinliklerinin ayarlanmasıdır. Örneğin ilkokulda daha çok grup çalışmalarına (rehberlik müfredatı), lisede yöneltme çalışmalarına (bireysel planlama) daha fazla zaman ayrılmalıdır.

CEVAP C

57. Müşavirlikte Yaklaşımlar:

Tanı- teşhis yaklaşımı: Bir durum veya sorun analiz edilerek, sorunun ne olduğu tanımlanmaya çalışılır.

Personel eğitimi yaklaşımı: Bu yaklaşım okulda çalışan öğretmen, yönetici veya diğer personelin bir konu hakkında bilgilendirilmesini, mesleki gelişimlerine destek olunmasını içermektedir.

Olay yönetme yaklaşımı: Bu yaklaşımda bir olay ele alınır.

Süreç yaklaşımı: Bu yaklaşımda eğitim sistemi, eğitim süreci veya aile yapısı üzerinde durulur ve bu yapı ve süreçlerde yaşanan sorunlar ve sorunların nasıl çözüleceği ele alınır.

Psikolojik danışman Adem Bey'in erkek tuvaletlerinde gözlemlenen argo konuşmalarının nedenlerine ve sonuçlarına ilişkin yaptığı müşavirlik, Tanı-teşhis yaklaşımıdır.

CEVAP D**58. Danışma esnasında psikolojik danışmanın kendi psikolojik ihtiyaçlarını karşılamaya çalışması meslek etiğine aykırıdır.**

Aca, 2014 etik kodlarına göre; Danışan randevuları gizli bilgi olarak kabul edilmiştir. Psikolojik danışman ile danışan arasında değer çatışması olduğunda yapılan yönlendirmelerde kısıtlama getirilmiştir. Kişilerden araştırmaya katılımlarıyla ilgili aydınlatılmış onam alınması gerekmektedir. Araştırma başlamadan önce, katılımcılara amacı, uygulanacak işlemler, olası riskler ve yararlar, gizliliğin sınırları ve araştırmadan çekilme gibi hakları açıklamalıdır.

Tüm öncüller doğrudur.

CEVAP B**59. Yayın yapma ve bilimsel inceleme Etiği:**

Aca 2014 etik kodlarına göre etik ihlali

1. İntihal (Aşırma): Başkasının çalışmasını kısmen yada tamamen ya da yer yer alıp kullanarak kendisininmiş gibi göstermedir.

2. Sahtecilik: Araştırma verilerini değiştirmek.

3. Uydurmacılık: Araştırılmamış, hayal ürünü verileri yayınlarda sunmaktır.

4. Araştırmanın ve araştırmayla ilgili yapılan yayının özensiz olması.

Türkiye Bilimler Akademisi'ne göre; bir başkasına ait olan bir fikrin, buluşun, araştırma sonuçlarının veya araştırma ürünlerinin bir bölümü ya da tümünün, kaynak gösterilmeksizin istemli olarak kopya ya da tercüme edilip yazarın kendi eseri gibi göstermesi intihal kapsamındadır.

CEVAP A**60. Bir önceki eti kodlarda yapılan (ACA, 2005) kültürel duyarlılık vurgusu, danışanın vefatı halinde gizliliğin sürdürülmesi, ölçme ve değerlendirmede daha humanist kavramların kullanılması, çift yönlü ilişkilerde potansiyel yararı olan ilişkiler tanımına yer verilmesi, eski danışanlarla duygusal ve cinsel ilişkiler konusunda son profesyonel iletişimin üzerinden geçen sürenin 2 yıldan 5 yıla çıkarılması, gizlilikte istisnalar konusundaki açık ve yakın zarar tanımının ciddi ve öngörülebilir zarara dönüştürülmesi gibi değişiklikler, en son kodlarda da (2014) varlığını korumaktadır. D seçeneği yanlıştır.****CEVAP D****61. Akran danışmanlığı; sorun çözme amaçlı görüşmeleri kapsamaktadır. Gezi, oryantasyon, meslek tanıtma olabilir öğrencilerin desteği alınıyorsa cevap akran danışmanlığı olmaktadır. Farklı öğrencilerden destek almak ve sürece katkı sağlamak vardır.****CEVAP A**

62. Radyasyon, kullanılan ilaçlar, şiddet gibi etmenlerin, çocukların zihinsel, fizyolojik ve psikolojik süreçleri üzerinde oluşabilecek etkileri konulu, velilere yönelik sunumların yapılması - Rehberlik hizmetleri
- Üniversite öğrencisi Buğra'ya ek iş bulma olanaklarının sağlanması - Sosyal yardım
 - Üstün yetenekli olduğu düşünülen Selva'nın rehabilitasyon merkezine yönlendirilmesi - Özel yetiştirme değil özel eğitim başlığı altında
 - Matematik dersinde öğrenme eksikleri olan Timuçin'in tamamlayıcı kursa yönlendirilmesi - Özel eğitim değil özel yetiştirme başlığı altında değerlendirilmelidir.

CEVAP E

63. Programda yer alan kazanımlar öncelikle öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarına göre hazırlanmaktadır. Etkinlikler MEB tarafından hazırlanır ve kazanımları değiştirilemez.

CEVAP C

64. Rehberlik hizmetleri tek bir zaman zarfında sunulmaz çünkü süreci içermektedir. Tüm eğitim - öğretim yılı için planlanan etkinlikleri sadece dönem başında yapmak, sadece dönem ortasında yapmak, sadece dönem sonunda yapmak süreklilik ilkesine aykırı bir durumdur. Planlandıkları eğitim-öğretim yılı içerisinde plana uygun olarak sunulmalıdırlar.

CEVAP D

65. Psikolojik danışmanın danışanın söylemine karşılık "en büyük devrimi açar mısın biraz?" demesi somutluk terapötik koşuludur. Danışanın genel ve muğlak ifadelerle konuşması yerine psikolojik danışmanın belirgin, özel, danışanın yaşantısına ilişkin duygu ve düşüncelerine odaklı konuşması için danışanı güdülemesidir. Yani somutluk koşulu genellenmiş ifadelerin danışanın yaşamıyla bağlantılı hale getirmektir.

CEVAP A

66. Sürekli (kesiksiz) değişken; herhangi iki değer arasında sonsuz sayıda değer alabilen değişkendir. Uzunluk, ağırlık, zaman, sıcaklık, zeka, tutum vb örnekler verilebilir.

Süreksiz(kesikli) değişken; herhangi iki değer arasında, başka bir değer alamayan yani kategorik değişkenlerdir. Medeni durum, eğitim durumu, statü, cinsiyet, mezuniyet durumu vb. örnekler verilebilir.

CEVAP D

67. RAM'İN GÖREVLERİ

- Sorumluluk bölgesindeki il-ilçe düzeyindeki rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludur.
- Öğrencilere testler uygulamak ve sonuçları üzerinde çalışmalarını yapmak.
- Okullarda özel eğitime ihtiyacı olan çocukları okul psikolojik danışmanı ve okul idaresi ile işbirliği yaparak belirlemek ve gerekli hizmetlerin götürülmesini sağlamak.
- Okul düzeyindeki rehberlik servislerinin ihtiyaçlarını ve sorunlarını tanımlayıp gerekli birimlere bilgi vermek ve çözümüne katkıda bulunmak
- PDR ve Özel eğitim hizmetlerinin daha verimli bir şekilde yürütülmesi için araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak.
- Okullardaki yöneticilere, öğretmenlere, ailelere, öğrencilere ihtiyaç duyulan konularda ve talepler doğrultusunda eğitimler yapmak ve seminer düzenlemek.

RAM; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin

- Eğitsel değerlendirme,
- Tanılama, (destek eğitim önerme)
- İzleme (BEP – BÖP)
- Yönlendirme hizmetlerini yürütür (kaynaştırma, özel eğitim okulu, destek eğitim odası, evde eğitim, evde bakım)

Hakkında danışmanlık tedbiri alınmış çocuğa ve çocuğun bakımından sorumlu olan kişilere rehberlik servisi tarafından sunulacak hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamak ise okul müdürünün görevlerindedir.

CEVAP E

68. Araştırma ve değerlendirme hizmeti,
- Yapılan çalışmaların etkililiğini ve verimliliğini belirlemede önem arz etmektedir.
 - Çalışmaların eksik yönleri tespit edilir ve bu eksik yönlerin ortadan kaldırılması üzerinde durulur.
 - İhtiyaç analizi çalışmaları bu kapsamda ifade edilebilir.

CEVAP C

69. Yusuf için ne arkadaşlık önemlidir ne amaç ne çatışma. "Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın" modunda olan Yusuf paragrafta Kaplumbağa Taktiğine uygun bir birey olarak karşımıza çıkmıştır.

CEVAP E

70. Psikoeğitim grupları genel olarak sağlıklı işlevlere sahip olan bireylerin belirli bir alanda bilgi ve beceri kazanmasını amaçlayan gruplardır. Daha çok önleyici çalışmaları kapsar, Kenan Bey bu grup çalışması ile çalışanlarının soru da belirttiği gibi iletişim becerilerini kazanarak, gelecekte yaşanacak sorunları önlemek istemiştir.

CEVAP A

71. **Anlamin kişiselleştirilmesi;** danışanın duygusunun ve duyguya neden olan durumun olayın ifade edilmesidir.

Problemin kişiselleştirilmesi; danışanın yaşadığı bir problemin ve bu probleme ilişkin duygusunun ifade edildiği kişiselleştirilmedir.

Amacın kişiselleştirilmesi; danışanın duygusunun ve bu duyguya neden olan olumsuz durumun ve danışanın amacının ifade edilmesidir.

Örnek amacın kişiselleştirilmesidir.

CEVAP A

72. Koşulsuz kabul; dili, dini, ırkı, cinsiyeti, mezhebi ne olursa olsun tüm insanları olduğu gibi kabul etmektir. Parçada Mevlana'nın söylediklerinden inanıcı ne olursa olsun herkesi kabul ettiğini görmekteyiz.

CEVAP A

73. Öğrencilerin akademik başarılarına anne - baba tutumu ve ev ortamının etkisini tespit etmek amacıyla, 6,7 ve 8. sınıftaki öğrencilerin velilerine birer anket uygulaması araştırma değerlendirme içerisinde,

Veriler doğrultusunda anne - babalara verimli ders çalışma ortamlarının düzenlenmesi konusunda bilgilendirici bir toplantı yapması veli ilişkileri hizmeti kapsamında yer almaktadır.

CEVAP D

74. Toplu Dosyadaki Gizlilik Düzeyleri

Birinci Düzey (Özlük bilgileri): Öğrencinin kimlik ve özlük bilgileridir. (soyadı, cinsiyeti, boyu, kilosu, açık beden kusurları). Bu bilgiler herkese açık ve paylaşılabilen bilgilerdir.

İkinci Düzey (Bireysel genel bilgiler): Aile durumu (üvey vs. gelir durumu, bireyin akademik özgeçmişi, merak ve hobileri, geleceğe ilişkin planları vb. Bu bilgiler herkese açıklanamaz Ancak sosyal hizmet uzmanı, araştırmacı gibi profesyonel ve sorumlu kişilere açıklanabilir.

Üçüncü Düzey (Bireye özgü bilgiler): Sınıf içindeki başarı düzeyi, yönetici, öğretmen ve uzmanların öğrenciyeye tavsiyeleri ve uygulanan test sonuçları vb Bu bilgiler öğrencinin veya velinin onayı alınmadan verilemez.

Dördüncü Düzey (Kişilik özelliklerine ilişkin bilgiler): Psikolojik inceleme, psikiyatrik muayene sonuçları, sağlık ve sosyal hizmet personelinin raporları, yasal inceleme sonuçları vb bilgilerdir. Bu bilgiler hiçbir şekilde aynen kelime kelimesine öğrenciyeye, ailesine veya başkasına verilemez Bu bilgiler toplu dosyada yer almaz.

CEVAP A

75. Okul PDR Hizmetleri Yürütme Komisyonu

- Her eğitim-öğretim kurumunda PDR hizmetlerinin planlanması, eş güdümün ve kurum içindeki iş birliğinin sağlanması amacıyla rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yürütme komisyonu oluşturulur.
- Bu komisyon, ders yılında birinci ve ikinci dönemin başladığı ilk ay ile ders yılının tamamlandığı son ay içerisinde olmak üzere, yılda en az üç defa toplanır.
- Rehberlik ve psikolojik danışma servisindeki psikolojik danışmanlar bu komisyonun sürekli üyesidir. Diğer üyeler her ders yılı başında öğretmenler kurulunda yeniden belirlenir

CEVAP C